

TRANSGRESSUS Otvorena izložba autora Tomislava Zovka u (

Umjetnost kao proces istraživanja posve ot

Tomislav Zovko izlaže u Galeriji Matice hrvatske

Autorov ciklus »Transgressus« predstavlja umjetnikov povratak vlastitim počecima, ali i istovremeno njegovo najsmjelije udaljavanje od njih; Zovko se kreće između poznatog i nepoznatog prostora

Ervin PAVLEKOVIĆ
Snimio Davor
KOVAČEVIĆ

ZAGREB »Istražujući odnose između tjelesnog i apstraktnog, unutarnjeg i vanjskog prostora te pritom stvarajući vizualni jezik u kojem se organski oblici, kozmičke i podmorske asocijacije stapaju u jedinstvene energetske cjeline, autor Tomislav Zovko radovima okupljenim u Galeriji Matice hrvatske novoootvorenom izložbom »Transgressus« transformiraju pogled, pozivajući promatrača na osobno putovanje slojevima značenja, između znanstvenog i poetskog, poznatog te neistraženog.

»U narativnom nizu autorova ciklusa »Transgressus«, govori autor predgovora izložbe Dinko Baković, »otvara se temeljno pitanje što je bilo prije i odakle sve započinje«.

– Svemirska juha i božanska arhitektura istražuju prostor u kojem se tjelesno i apstraktno susreću statikom koja je svemiru zapravo atipična, ali se u Zovkovu imaginariju pretvara u čvrstu osnovu za daljnje likovno razlaganje. Još su stari Rimljani razlikovali prostore preko Alpa i prije Alpa nazivajući ih Transalpinska i Cisalpinska Galija. Ti nazivi pojašnjavali su odnos između poznatog prostora s ove strane i nepoznatog prostora s one strane, prostora koji se uvijek pokušavalo osvojiti i demistificirati. Nepoznati prostori neprestano privlače obećanjem nečega boljeg, višeg ili smislenijeg stoga su idealna podloga za Zovkov

slikarski istraživački impuls, pojašnjava.

Soft-sculpture pristup

»Slikarstvo Tomislava Zovka«, govori dalje, »oblikovalo se kroz stalnu potragu za novim i neistraženim; eksperimentirajući materijalima, kombinira silikon i boju u impasto nanosima, razvija soft-sculpture pristup likovnom objektu, tkanini povezanoj s okvirima između kojih se razapinje«.

– Simbolika okvira i bezgraničnosti ponovo se javlja kao lajtmotiv njegova stvaralaštva i upućuje na stalno prekoračenje zadanih granica. Kada se promatraju njegovi rani radovi, uočava se kako se Zovkova umjetnička filozofija nakon studija na akademiji organski

raslojila u dva temeljna smjera, a ta je organskost dodatno naglašena tehnikom drippinga kojom stvara podloge ovoga ciklusa. Paleta je pročišćena i u isto vrijeme izuzetno sugestivna. Plave, ljubičaste, zelene, ružičaste, bijele i crne kapljice nanese visoko kontroliranim prskanjem tvore ritmički i energetski puls slike. Zovkova kontrola u tehničkom postupku vidljiva je i u gradnji elemenata koji podsjećaju na mostove, nadvožnjake i akvedukte nastalih izoliranjem particija i nanošenjem crne boje na ove elemente. Završni potezi i dotjerivanje uvijek su zahtijevali i slobodne pokrete od kojih umjetnik ne bježi, ističe Baković te dodaje da »u razvoju ovog ciklusa slobodni pokret

postaje imperativ«.

Glede autorovih »organskih formi središnjih motiva« pak govori da se »pretvaraju u potentne energetske cjeline koje imaju integritet i jasno usmjerenje«.

– Biološke strukture prelaze iz svemirskih u morske, iz kozmičkih u podmorske, vodeći promatrača kroz različite atmosfere iste vizualne stvari. Na taj način Zovko postaje istraživač novih prostora ne transformirajući izravno sam prostor nego svoj pogled, a time i pogled promatrača. Ovakav pristup priziva ideju mnoštva svemira u kojem odluka određuje smjer stvarnosti, što se može povezati s hipotezama teorije struna. Prva umjetnička odluka kojom je Zovko prije mnogo

Pozivanje promatrača na osobno putovanje slojevima značenja

Galeriji Matice hrvatske u Zagrebu

trajne potrage i orenih granica

O autoru

Tomislav Zovko rođen je 1986. godine u Mostaru, a živi i stvara u Širokom Brijegu. Završio je Opću gimnaziju fra Dominika Mandića u Širokom Brijegu 2005. godine, a magistrirao je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Širokom Brijegu 2012. u klasi red. prof. Ante Kajinića. Do sada je sudjelovao na tridesetak likovnih kolonija i umjetničkih simpozija te na više od stotinu skupnih izložbi u BiH i inozemstvu, a priredio je devetnaest samostalnih izložbi. Godine 2020. prelazi u trajno zvanje profesora Visoke škole »Logos centar« u Mostaru. Član je Društva hrvatskih likovnih umjetnika u FBiH od 2012., Udruženja likovnih umjetnika BiH od 2013., Udruge Vrba od 2021. godine te dobitnik brojnih nagrada i priznanja.

godina razdvojio svoje stvaralaštvo u dva smjera sada dobiva novu potvrdu jer ovaj ciklus obogaćuje jednu od njegovih razvojnih linija i otvara njezin snažan potencijal, kaže autor predgovora.

»Metodologija Zovkova imaginarija«, objašnjava, »oslanja se i na sustavnu numeraciju«, čime »umjetnik poprima ulogu likovnog biologa ili fizičara koji precizno bilježi nove vrste, pojave i oblike unutar svemira vlastitog stvaranja«.

– Binarna nomenklatura uključuje tehničke podatke, nazive ciklusa i redni broj djela te tako omogućava dijakronijsko praćenje razvoja rukopisa. Kroz

Damir Zorić, Božo Biškupić i Tomislav Zovko

tu vremensku liniju uočava se jasna geneza prijelaza od geometrijske prema organskoj apstrakciji. Promatra li se ciklus sinkronijski, vidi se da djela nastala u različitim fazama i dalje njeguju zajedničko semantičko tlo. Svaka slika može stajati samostalno bez oslanjanja na ostale, ali i u toj autonomiji zadržava sve temeljne karakteristike Zovkova likovnog pristupa.

Možda ne djeluje iznenađujuće da se u bogatstvu formi i boja prepoznaju osnovni likovni elementi. Upravo točka i linija čine temelj Zovkova vizualnog jezika. On ih spaja u cjelinu u kojoj linija poprima psihološko značenje, prelazi u plohu i definiira ritam dok boja ostvaruje snažan simultani kontrast sedimentiranog prostora. Takva redukcija na osnove ne osiromašuje sliku nego joj daje preciznost i jasnoću, gotovo laboratorijsku točnost u kojoj se svaka gesta pretvara u živu jedinicu značenja, govori Baković.

Novo iskustvo

Autorov ciklus »Transgressus«, dodaje, »predstavlja umjetnikov povratak vlastitim počecima, ali i istovremeno

njegovo najsmjelije udaljavanje od njih; Zovko se kreće između poznatog i nepoznatog prostora, između vlastite Cis i Transalpinske Galije te uvijek bira put koji vodi prema novom iskustvu«.

– Njegova djela djeluju kao vizualne sonde usmjerene prema neistraženim dijelovima unutarnjeg i vanjskog svemira. Svaki rad otvara mogućnost prijelaza, bilo formalnog, simboličkog ili ontološkog, a upravo u toj mogućnosti leži snaga njegova ciklusa. »Transgressus« ne predstavlja samo prelazak iz jedne forme u drugu, nego i prelazak iz jedne svijesti u sljedeću, iz jednog pogleda u drugi. Zovkova umjetnost time postaje proces trajnog istraživanja u kojem se granice ne ruše izravno nego se lagano rastvaraju. Promatrač u tom procesu prepoznaje vlastiti impuls traganja i zato se ovaj ciklus čita kao otvoreni prostor, ali i kao osobna karta unutarnjeg putovanja, zaključuje Baković.

Na otvorenju izložbe uz Dinka Bakovića govorili su i voditeljica Galerije Matice hrvatske Karla Despot, kustos izložbe Marin Ivanović, inače ravnatelj Muzeja moderne umjetnosti u Mostaru, te predsjednik Matice hrvatske Damir Zorić.

Radovi Tomislava Zovka